

*De kwaliteit van het water is cruciaal
voor de kwaliteit van de teelt*

Meer aandacht voor waterkwaliteit nodig

Telermaat ondersteunt kweker om tot juiste watergift te komen

Een goede waterkwaliteit vormt een van de pijlers voor een voorspoedige teelt. Water is tegenwoordig lang niet altijd ruim beschikbaar, terwijl de behoefte toeneemt. Soms ontbreekt het weleens aan voldoende bewustzijn over dit vraagstuk. Gezien de urgentie mag er best meer aandacht komen voor het thema waterkwaliteit, meent Pieter van Waaij van Telermaat. Het betreft enerzijds water voor de planten, anderzijds voor het toedienen van gewasbeschermingsmiddelen. Van Waaij belicht de ins en outs van de waterkwaliteit en vertelt wat Telermaat hierbij kan betekenen voor de kweker.

Auteur: Emiel te Walvaart

WATERMANAGEMENT

wil hierbij graag een rol spelen. 'Hoe beoordeel en meet je de waterkwaliteit? Telermaat kan meekijken met wateranalyses: wat zeggen die cijfers, hoe kunnen we op basis daarvan sturen en de kwaliteit verbeteren? Op het gebied van irrigatie kunnen we helpen bij het watermanagement. Door gebruik van minder water maak je optimaal gebruik van het irrigatiesysteem en kun je iets extra's doen. Zo kun je bij druppelirrigatie op een vrij eenvoudige wijze samengestelde meststoffen meegeven. Deze fertigatie, het meegeven van meststoffen bij het water geven, werkt in feite niet met een haspel. Met druppelirrigatie haal je dus voordeel uit de watergift omdat je bijvoorbeeld meststoffen kunt meegeven. De soort water en de kwaliteit blijven echter van belang voor de kweker.'

Deze kennis is eigenlijk de basis voor het hele proces. Telermaat kan samen met de kweker een plan maken om de waterkwaliteit te verbeteren en om te voorkomen dat er tekorten of overschotten ontstaan. 'Dan hebben we het over het bicarbonaat-, natrium-, chloor- en ijzergehalte. Soms is er bijvoorbeeld een te hoog gehalte aan ijzer, dat de andere elementen wegdrukt. Ook bij het gebruik van gewasbescherming is de waterkwaliteit belangrijk. Zo zou je zonder nadenken oppervlaktewater kunnen gebruiken, maar daardoor kun je de effectiviteit van het middel behoorlijk naar beneden halen. Dat kan overigens met leidingwater ook gebeuren, dus ook dan moet je weten wat het water bevat. Als je toch overstapt op een leidingensysteem, zijn er legio opties om iets aan de waterkwaliteit te doen. Maar ook het reinigen en schoonhouden van de wateropslag en -distributie, zoals bassins en leidingen, is noodzakelijk. Hierbij is niet een-op-een te zeggen wat de oplossingen zijn; die zijn bij elke kweker weer anders.'

Maatwerk

Verder heeft Telermaat het instrument Maatwerk ter beschikking, dat indirect een rol speelt voor de waterkwaliteit. Het is een registratiesysteem waarin de focus ligt op het vastleggen van de gebruikte gewasbeschermingsmiddelen en meststoffen. Hierbij wordt aangegeven welke middelen je kunt gebruiken voor een bepaalde teelt en of de dosering volgens het etiket is. 'Daarmee kunnen we de waterkwaliteit in ons land verbeteren. Als we als sector kunnen zorgen dat er geen emissie is naar het oppervlaktewater, worden er geen

'Je moet echt weten wat er in het water zit, zodat je er als kweker op kunt sturen'

normoverschrijdingen gevonden. Volgens ons is dat een voorwaarde om de boomkwekerij – en de landbouwsector als geheel – in de benen te kunnen houden. Als er een middel wordt aangetroffen in een hoeveelheid boven de norm, gaat er vanzelf een streep door. Maatwerk kan in dit kader een goede ondersteuning zijn voor de kweker, zodat normoverschrijding kan worden voorkomen.'

Zo maakt de waterkwaliteit deel uit van het grotere geheel; alles hangt met elkaar samen. 'Als je bijvoorbeeld oppervlaktewater met meer meststoffen gebruikt, komen deze ook in de teelt terecht. Daar moet je rekening mee houden bij de samenstelling van de mest die je wilt toevoegen aan de watergift. Uit- en afspoeling van meststoffen naar het oppervlaktewater is sowieso ongewenst, denk aan de stikstofdiscussie. Je ziet dit ook bij recirculatie-water, waarbij nutriënten terugkomen in het uitgangswater. Hier stem je het bemestings-schema op af. Maar een kweker die ervan uitgaat dat hier schoon oppervlaktewater aan wordt toegevoegd, kan weleens bedrogen uitkomen. Het is lastig om dit te specificeren vanwege de samenhang. Nogmaals, een grotere bewustwording is essentieel. Je moet weten dat emissie gevolgen heeft op allerlei vlakken. Het is een utopie om te denken dat er gedemineraliseerd water door je leidingen loopt.'

Sturen op wateranalyse

Van Waaij onderstreept dat je echt moet weten wat er in het water zit, zodat je er als kweker op kunt sturen. 'De noodzaak om de waterkwaliteit te monitoren, wordt steeds groter. Enerzijds door de beperkingen die opgelegd worden vanwege de verminderde beschikbaarheid van goed uitgangswater, anderzijds door de inzet van middelen die wat gevoeliger zijn voor de waterkwaliteit. Er komt wel meer aandacht voor

De kwaliteit van water wordt een steeds belangrijker thema, aldus Pieter van Waaij, verkoper en adviseur bij Telermaat. 'Dat geldt niet alleen voor de containerteelt, maar ook voor de vollegrondsteelt. De beschikbaarheid van water staat onder druk. Bovendien groeit de behoefte aan water door de droge zomers van de afgelopen jaren. Ook oppervlaktewater is niet altijd beschikbaar, zeker niet van goede kwaliteit. Vooral in droge zomers loopt de kwaliteit van het oppervlaktewater behoorlijk terug. Kwekers stappen soms over op grondwater en slaan bronnen, maar dat wil niet zeggen dat de kwaliteit daarvan altijd goed is. De kwaliteit van water neemt in belang toe, en dan gaat het niet alleen om de staat van bassins en leidingen.'

Kennis over water is de basis

Van Waaij wil benadrukken dat de bewustwording over de waterthematiek weliswaar groeit, maar dat we er nog niet zijn. Telermaat

Pieter van Waaij, Telermaat

dit vraagstuk. Kwekers die in de containerteelt met gerecirculeerd water werken, zullen meer sturen op basis van wateranalyses; nutriënten die je zelf inbrengt, krijg je ook weer terug. Daarnaast zijn gewasbeschermingsmiddelen gevoelig voor onzuiverheden in het water, wat een verminderde effectiviteit geeft. Een kleine aanpassing kan de effectiviteit van zo'n middel weer verhogen.'

Naast de waterkwaliteit is het schoonhouden van bassins en leidingen een belangrijk aandachtspunt. 'Vaak gebruikt men waterstofperoxide om leidingen te reinigen; dat wordt standaard meegezogen. Het doel is om organische vervuiling te voorkomen of te verwijderen. Verstopping van leidingen, sproeiers, druppelaars en stekers moet je zo veel mogelijk voorkomen. Er zijn twee types waterstofperoxide: ongestabiliseerde en gestabiliseerde. Dat stabiliseren kan op verschillende manieren, bijvoorbeeld door het te binden aan een ander element, waardoor de ontleding stabiel is en de werking langer is. Daarnaast zijn biologische middelen voor waterverbetering flink in opkomst.'

Legio mogelijkheden

Op het gebied van bedrijfshygiëne en onderhoud en reiniging van het watergeefstelsel zijn er dus verschillende sporen mogelijk. 'Of je kiest voor de conventionele methode met waterstofperoxide, of voor de biologische weg. In de glastuinbouw is al jaren een andere oplossing gemeengoed: het afdekken van het waterbassin. In de sierteelt buiten komt dit nog wat minder voor. Als je dat achterwege laat, leidt het tot meer vervuiling in het bassin. Zo kan er in de herfst blad in waaien, waardoor er organische stof en slib in het bassin kunnen ontstaan. Dit vormt een voedingsbron voor algen, die weer verstoppingen kunnen veroorzaken. In plaats van afdekken kun je bijvoorbeeld ook Ocion toepassen, een toegelaten biocide tegen algen in bassins, of een ondergrondse waterberging aanleggen, waarvoor momenteel een pilot loopt bij Greenport Boskoop. Minder licht veroorzaakt bovendien minder algengroei. Er zijn legio mogelijkheden; het hangt van de kweker af welke toepassing hij kiest. Telermaat kan het hele pakket bieden.'

Ook mag niet onvermeld blijven dat er verschillende hulpstoffen zijn die de waterkwaliteit verbeteren als er gewasbeschermings-

middelen met het water mee worden gegeven. 'Er zijn twee groepen hulpstoffen die elkaar een beetje overlappen: de ene is bedoeld om het middel op de juiste plaats te krijgen, zoals uitvloeiers en indringers, de andere groep zorgt voor stabilisatie van het water zodat de actieve stof beschikbaar blijft. Zo hebben we de pH-regulator Easymix, die ionen wegvangt die het water hard maken, zoals calcium en magnesium die hulpstoffen inactief kunnen maken. Ook hier is de waterkwaliteit een belangrijk thema. Ondertussen komt de roep om goed water eigenlijk van alle kanten.'

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!